

S'Albufera de Mallorca, llums i ombres en el 30è aniversari del parc natural

El passat gener es compliren 30 anys de la declaració del parc natural de s'Albufera de Mallorca, el primer espai natural protegit de les Illes Balears. Tres dècades que en general hem de qualificar com a molt positives per l'experiència i els resultats assolits, i en les quals s'Albufera ha estat el referent que ha marcat el camí a seguir per la resta d'espais protegits que s'han declarat posteriorment. Des del GOB feim arribar el nostre més sincer agraïment a totes les persones que amb el seu esforç ho han fet possible.

Aprofitant l'efemèride, el passat 17 de febrer s'anunciava l'ampliació del parc en 418 hectàrees, un 25% de la seva superfície actual, incorporant sobre tot la zona humida confrontant amb l'àrea agrària de Sa Pobla, que va quedar fora en el moment de la declaració del parc.

Amb aquesta ampliació s'avança en el camí indicat pel Secretariat de la Convenció sobre Zones Humides d'Importància Internacional (Ramsar), que l'any 2010, en un informe realitzat fonamentalment per evitar la construcció del camp de golf de Son Bosc, va apuntar alguns dels problemes més importants de la zona humida protegida i va instar a la seva solució. Entre ells, la manca de PORN, de PRUG i de zona perifèrica de protecció, els abocaments d'aigües residuals i d'aigua salada, la sobreexplotació hidrica i abús d'agroquímics al seu entorn, i les espècies invasores.

Malauradament hem de dir que 8 anys més tard, llevat d'aquesta iniciativa

d'ampliació del parc, els avanços són escassos i sobre el terreny els efectes de la problemàtica són ara més evidents.

Des del 2011 la direcció del parc natural ha remès diversos informes a la Conselleria de Medi Ambient alertant sobre el greu empitjorament de la qualitat ecològica de la zona humida. El procés d'eutrofització i salinització està generant canvis ambientals molt importants, i assistim a la substitució d'hàbitats i espècies que fins la passada dècada eren dominants i abundants per altres amb menor valor ecològic. Especialment al nord del Gran Canal, el salicorniar guanya espai davant el canyissar, la presència d'espècies com el bec d'alena, el flamenc o l'ànnera blanca és cada any més important, i en canvi fotges i cap blaus han minvat de forma molt evident. La salinització ambiental posa en risc el manteniment de l'hàbitat requerit per algunes de les espècies més valuoses del parc, com la boscarla mostatxada, l'hortolà de canyet i l'agró roig.

Per part de Medi Ambient s'han anunciat o iniciat algunes intervencions, però consideram que no s'estan impulsant ni amb la potència ni amb la urgència que la situació requereix.

Més enllà de la correcció dels abocaments, l'aprofitament de l'aigua de les Font Ufanes o la lluita contra les carpes, no observam que hi hagi intenció de posar fil a l'agulla per esmenar un important problema de fons de la zona humida: la sobreexplotació i con-

taminació de l'aqüífer que la nodreix. La revisió del Pla Hidrològic, que es tramita en aquests moments, renuncia a establir objectius quantificables i temporalitzats quan a la millora de les condicions hidriques de l'aqüífer de Sa Pobla, tal i com hauria de fer si respectàs les determinacions generals de la Directiva Marc de l'Aigua. Renunciar a fer-ho ens sembla absolutament irresponsable, especialment tenint en compte que la situació afecta una zona humida emparada per la convenció internacional.

L'ampliació del parc natural és una iniciativa sense dubte positiva, i l'aplaudim. Tot i això, ja sabem que és molt més senzill protegir amb un decret que gestionar per mantenir o millorar l'estat de conservació. S'Albufera requereix en aquests moments un pla de recuperació per tal d'abordar amb prou instruments els grans reptes que té al davant. Per la importància de les decisions que s'han de prendre, socials, econòmiques i financeres, cal que aqueix pla impliqui un compromís de govern i no únicament de Medi Ambient. Però ja sabem que precisament la planificació és un dels greus déficits en la gestió dels espais naturals a les Balears. Les decisions de gestió s'adopten sobre la marxa, sense perseguir escenaris a mig i llarg termini. Una estratègia de gestió molt poc madura, que no està a l'alçada dels 30 anys d'experiència acumulada, i amb la que resulta extremadament complicat poder abordar adequadament la conservació de s'Albufera i de la resta d'espais protegits. •

Bec d'alena, *Recurvirostra avosetta*

Per **Maite Serra-Franco**

Xoriguers per detectar i controlar al becut vermell a Elx

Investigadors de l'Àrea d'Ecologia del Departament de Biologia Aplicada de la Universitat Miguel Hernández (UMH) d'Elx (Alacant), i estudiants en pràctiques de Ciències Ambientals de la mateixa, han iniciat un estudi enfocat a conèixer l'ecologia de la població de xoriguer (*Falco tinnunculus*) al nucli urbà d'Elx. Els primers resultats d'aquest projecte, al qual col·labora l'Ajuntament d'aquesta localitat, demostren que aquests rapinyaires consumeixen gran quantitat d'insectes, entre els quals es troba regularment el coleòpter invasor becut vermell (*Rhynchophorus ferrugineus*). Aquest fet podria plantejar que el xoriguer podria funcionar com un sistema de control per a aquesta plaga, tot i que encara seran necessaris més estudis a llarg termini per avaluar-ho.

El projecte pretén el monitoreig continuat en el temps i té, entre els seus objectius, el seguiment i la quantificació de la població reproductora d'aquesta espècie dins del nucli urbà del municipi d'Elx. També l'estudi de l'ús de les àrees principals, amb especial interès als palmerars històrics del centre urbà,

Xoriguer, *Falco tinnunculus*

i l'estudi de la dieta i de les preses potencials presents en ells.

Un altre interès d'aquest projecte és emprar el xoriguer com a espècie indicadora de la salut del palmerar, analitzant les concentracions de diferents substàncies a la sang dels xoriguers i poder avaluar així potencials alertes sanitàries.

<http://www.diarioinformacion.com/elche/2017/07/04/cernicalos-detectar-arrinconar-picudo-rojo/1913560.html>

El 90% de les aus marines presenten restes de plàstic al seu interior

Un estudi publicat per l'Organització de Recerca de la Comunitat Científica i Industrial d'Austràlia dona la veu d'alarma sobre un problema derivat de la contaminació humana dels oceans. S'apunta el fet que el 90% de les aus marines han ingerit plàstic alguna vegada, una xifra que arribarà fins al 99% al 2050.

Segons els investigadors, entre 4,8 i 12,7 milions de tones de plàstic acaben als nostres oceans cada any. Si tenim en compte que anualment es produeixen al voltant de 300 milions de tones d'aquest material al món, la quantitat d'escombraries que va a parar al mar és, a les totes, desproporcionada. És impossible saber quina quantitat total de plàstic es troba escampada per tots els oceans a l'actualitat, encara que segons uns primers càlculs, la quantitat d'escombraries contaminants a l'Oceà Pacífic seria equivalent a dues vegades la grandària d'Estat Units.

Les aus, al trobar-se al cim de la cadena alimentària marina són uns bons indicadors d'aquest problema, ja que s'alimenten d'espècies que a la vegada mengen unes altres que també han ingerit aquest nociu material plàstic.

Midway, 2009-2010, Chris Jordan